

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ

ПРАЗНИЦИ

УСЕКОВАЊЕ ГЛАВЕ СВЕТОГ ЈОВАНА КРСТИТЕЉА
Мк. 6, 14 - 30; зч. 57, Дан. 13, 25 - 32, зач. 33.

архимандрит Рафаил (Карелин)

БЕСЕДА НА УСЕКОВАЊЕ СВЕТОГ ЈОВАНА КРСТИТЕЉА

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Браћо и сестре! Данас је дан усековања главе светог Јована Крститеља, највећег пророка. Данас је празник и пост, радост и туга. Прослављајући Јована Крститеља ми се радујемо томе на коју висину је у њему Господ узнео људску природу и истовремено као да под својим ногама видимо бездану провалију у коју понире људски род, чији је представник и Иродова злочиначка династија.

У Јеванђељу се често среће име Ирод, ово није само лично име неког човека, то је породично презиме. Први Ирод је био Антипатр, који је био назван «велики», можда због својих великих злодела; други Ирод – Антипа је управо онај који је убио Јована Претечу; трећи је Ирод Агрипа, који се називао Агрипа Први, и који је себе поредио с божанством, а умро је изненада на очиглед народа; четврти Ирод је Агрипа Други најбољи од свих Ирода, пред којим је своју проповед одржао свети

апостол Павле и који је желео да га ослободи из руку Јевреја.

Ирод Антипа Први је био позван у Рим због државних послова. Код цара Тиберија се накупило много жалби на Иродову самовољу и суровост. Кад је дошао у престоницу империје он је одсео код свог рођака, брата од стрица, Филипа, који је у Риму живео као приватно лице. Филип је примио Ирода са свом гостољубивошћу и добродушношћу, иако се овај док је био на власти није ни сетио да брат постоји.

Треба рећи да је цар Тиберије био душевно болестан човек, којем су се све време привиђале завере и атентати на његов живот. Већи део времена није проводио у престоници, већ на острву, у дворцу који је лично на неосвојиву тврђаву. Овај цар се одликовао крајњом подозривошћу. Нико чак ни од најближих људи није могао да буде сигуран у то да ће остати у животу. Царев гнев је био страхан и убиствен. Одлуке – брзе и без милости. И због тога се примајући Ирода Филип излагао

последњи пророк. Он је објављивао скори долазак Спаситеља света. Он је и први од апостола зато што је људима указао на Христа Који је већ дошао. Он је праобраз светитеља, јер је вршио крштавање, праобраз хришћанских тајни. Он је исповедник, јер је био заточен у тамницу због истине, и он је мученик зато што је примио смрт због разобличавања цара за пороке. Написано је да је онај ко прими смрт због девствености и чистоте у борби са грехом раван мученицима за Христа Спаситеља. Он је праведник, јер је сачувао целомудреност и чистоту своје душе, општећи с људима, увек исповедајући само истину. Он је проповедник због тога што је људима проповедао покајање – оно што је најпотребније за спасење.

Данас сте у Јеванђељу чули да је

самога себе (Мт. 22, 39).

Наизглед би за нас требало да буде природно да волимо Бога као што је природно да дете воли своје родитеље, и да Га волимо још више, али због чега не волимо Бога? Одговор на ово нам даје Свето Јеванђеље – и што ће се безакоње умножити, охладњеће љубав многих (Мт. 24, 12).

Да, браћо и сестре, наши грехови исушују у нама љубав према Богу. Из извора, који је претрпан камењем и прљавштином више не теку млазеви воде. Тако и ми не очистивши своје срце не можемо да осетимо праву духовну радост и Божију близину, јер је једини пут ка љубави – покајање.

Свети оци кажу: «Христос је оваплоћена љубав. Јован је слика покајања.» Сва црквена служба, сви празници, чак на Свету Пасху су

Прељубочинство разарава човека телесно и душевно. Прељубочинци обично искриве се као гудало, и пре старости, и завршавају свој живот у ранама, мукама и лудилу. Најстрашније и најгадније болести, за које наука зна, јесу болести које се множе и разносе по човечанству прељубом. Тело прељубница постане у болести као једна смрдња бара, од које свако бега са запушеним носом и великим гађењем.

Нарочито омладина народна треба да се склања и чува овога зла ко од отровног змијињака. Јер онај народ нема будућности, у коме се омладина преда распусном и незаконитом телесном животу. Такав народ имаће све богаљстија, тупоглавија и немоћнија поколења са временом, док најзад не постане плен јендога здравијег народа, који ће доћи, да их потчини себи.

свети владика Николај Велимировић

Господ рекао: највећа и прва заповест је: љуби Господа Бога својега свијем срцем својим, и свом душом својом, и свом мисли својом (Мт. 22, 37), а друга слична овој је: љуби ближњега својега као

заједно са слављем и радошћу прожети покајањем.

Као што нам Јован Крститељ указује на Христа као Спаситеља света тако нас покајање води ка љубави! Амин.

email: kontakt@manastirpodmaine.org
internet [przentacija: manastirpodmaine.org](http://przentacija.manastirpodmaine.org)

опасности: да је Ирод био оптужен и кажњен царски гнев би дошао и до куће брата који га је примио; међутим, Филип је изабрао да испуни свети закон гостопримства.

Иродов сусрет с царем је добро прошао, успео је да се оправда и било му је дозвољено да иде с миром. И он се захвалио свом брату за показану племенитост плативши му тако што је преотео његову младу жену Иродијаду и тајно са њом побегао из Рима. С њима је отишла и Иродијадина кћерка Саломија, која је више волела да буде принцеза у Галилеји него да живи непозната у Риму.

Ирод је са бруком отерао своју закониту жену, врлу кћерку арапског цара Арете и тада је против њега свој глас подигао Јован Претеча. Царев пример је могао да буде заразан у народу и Јован га је храбро разобличавао. Ни претње, ни ласкање, ни наговарања нису утицали на пророка. Тада Ирод нареди да га тајно ухвате и затворе у тврђаву Мохедрон, која се налази на источној обали Мртвог мора. Ову тврђаву је Ирод саградио спремајући се за рат с Арапима знајући да ће му се арапски цар осветити за срамоту своје кћери.

И једном су се овде на Иродовом рођендану окупили гости, старешине израилског народа; пред њима је плесала Саломија, Иродијадина кћи и тако је угодила цару и његовим пијаним гостима да је он заклевши се обећао да ће испунити било коју њену жељу, макар да тражи и пола царства. Пола царства Ирод није могао да да. Већ одавно су се у градовима Јудеје и Галилеје налазили римски гарнизони, који су практично и били

господари у држави.

Саломија је упитала своју мајку Иродијаду: «Шта да тражим од цара?» Ова одговори: «Главу Јована Крститеља.»

Други Јован, Златоуст, архиепископ Константинопољски, који је и сам био прогнан због интрига нечасне византијске царице Евдоксије у беседи на дан Усековања главе Јована Крститеља каже: «Нема ничег страшнијег од гнева зле жене. Боље је имати посла са змајевима него с њом. Опет Иродијада плеше, опет бесни, опет тражи главу Јованову,» говорио је Светитељ народу, имајући тада у виду себе самог.

Ирод се растужио. Он је, за разлику од свог оца Антипатра, који је буквално залио крвљу сву Јудеју и који је био исто тако суров имао у свом карактеру подмуклост и лукавство због којих га је Сам Господ назвао лисицом. Ирод се плашио да ће погубљење Јована Крститеља изазвати непријатељство народа према њему, плашио се чак и устанка. Међутим, истовремено му се пружала и згодна прилика да се лако обрачуна с пророком – наводно, није он сам био иницијатор погубљења, већ се само препустио стицају околности. И ево, он правдајући се тиме да је обавезан да испуни своју царску заклетву шаље војника-целата у тамницу, у подрум замка, где се у оковима налазио највећи пророк. Овај војник је затекао Јована Крститеља како клечи на коленима у молитви Богу. Пророк је знао да је дошла његова смрт, али се чак није ни померио. Војник је мачем одсекао Јованову главу и ова глава је на позлаћеној тацни била донета цару. Он ју је дао

Саломији, а ова – својој мајци.

По предању, Иродијада је иглом почела да боду уста Јована Крститеља, уста која су је разобличавала, али је као одговор од мртвог Пророка зачула исте страшне речи разобличавања. Наредила је да се глава Претече закопа на месту где се из дворца избацивало смеће, а његово тело ученици су узели и тајно однели у град Севестију.

Браћо и сестре! Јеванђеље је упућено нама, свакоме од нас. Јеванђеље је налик на огледало, које одражава и обасјава све тајне одаје нашег срца. Погубљење Јована Крститеља није само догађај који се десио пре око две хиљаде година у Палестини, у мистичком смислу он се често понавља у нашим душама.

Саломија је слика греха, девојка која плеше представља саблажњиве грешне слике, које се показују пред нама. Наш ум је цар, он треба да влада осећањима, али цар опијен страшћу постаје роб греха, и наш ум смишља како да задовољи своју страст.

Јован Крститељ је мистички наша савест, која нас гласно разобличава за грех, али ми тада мрзимо своју савест, желимо да се обрачунамо с њом, желимо да нас она не мучи и не разобличава, да њен глас умукне; гушимо је, као да оправдавамо себе, то је налик на затварање Јована у тамницу.

Браћо и сестре! Слика Иродијаде је мрачна, демонска сила, која нас вуче ка греху. И пред нама је често избор – или благодат Божија, или грех. И ми бирамо грех; тада лично на оне убице Јована Крститеља.

Ирод шаље целата код Јована, правдајући се тиме да ће иначе бити осрамоћен у очима народа, а ко је

био овај народ? То су били већ пијани гости-Јевреји који су у својој души мрзели и самог Ирода и читаву његову династију. Ирод их је презирао, али је свеједно био роб њиховог мишљења.

Тако често и ми сматрамо да нам је драгоцено мишљење недостојних људи и често нечасно поступамо ради света, закона, навика и мишљења. На пример, у нашем присуству се хули име Божије, а ми ћутимо, у нашем присуству се чини светогрђе, а ми се осмехујемо; зар тада не лично на Ирода, који је постао роб својих сопствених гостију?

Грех је започет на пиру у Иродовом дворцу, а завршио се страшним злочиним и убиством. Грех почиње од малог. У књизи Јова демон је назван мраволовом, односно мравом и лавом. Он се прво прикрада и увлачи у срце и наше помисли као мрав, а затим расте и постаје огроман и снажан као лав.

У једном Патерику постоји прича о томе како је неком човеку демон рекао: «Оставићу те, нећу те више никада мучити, само изврши по избору један од три греха: или убиј, или падни у блуд, или се напиј.» Овај рече себи: «Није велик грех да се човек напије од вина» и пристаде. И пошто је био пијан, он почини блуд иако је пре тога био девственик. Плашећи се да ће се за његов преступ сазнати он уби своју несрећну жртву, а затим је закопа на тајном месту, лишивши је чак и хришћанског погребца.

Браћо и сестре! Данас славимо спомен на највећег од свих људи после Пресвете Дјеве Марије. Јован Крститељ сједињује у себи све подвиге и венце пророка, јер је он